

Enexis Netbeheer / Gasunie

HELP DE WIJK MOET DUURZAAM #HOEDAN?

Greetje Bronsema / Ronald Velthuisen

6 februari 2020

Menu

Introductie Enexis Netbeheer

Ontwikkelingen op het net

Quickscan Assen

Samenwerking

Menu

Introductie Enexis:

Energietransitie

Schaarste Transportcapaciteit

Regionale Energie Strategie

1. Enexis Netbeheer

Elektriciteitsnet ⚡

136.900 km

2.752.000 aansluitingen

34.453 GWh

Gasnet 🔥

46.200 km

2.285.000 aansluitingen

6.075 Mm³

Menu

Introductie Enexis

Ontwikkelingen net

Schaarste Transportcapaciteit

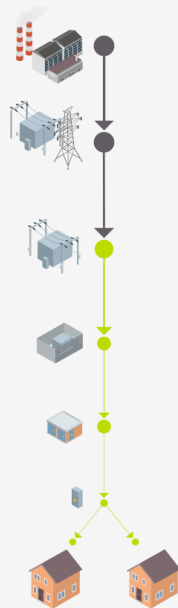
Regionale Energie Strategie

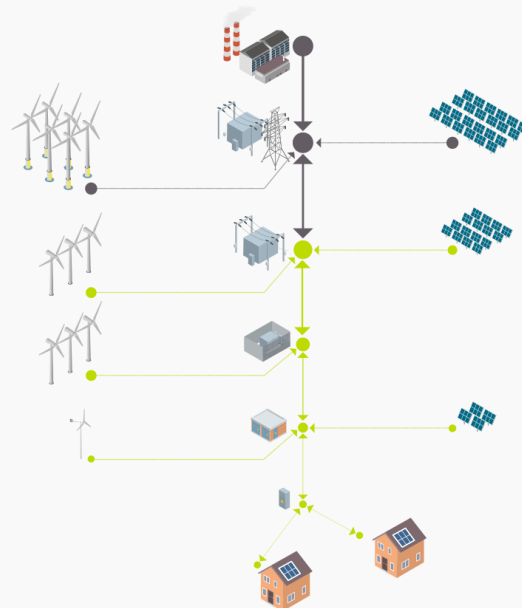
EnergieSYSTEEM in transitie

Dynamiek tussen productie en verbruik groeit

CENTRALE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE

CENTRALE EN DECENTRALE ELEKTRICITEITSPRODUCTIE

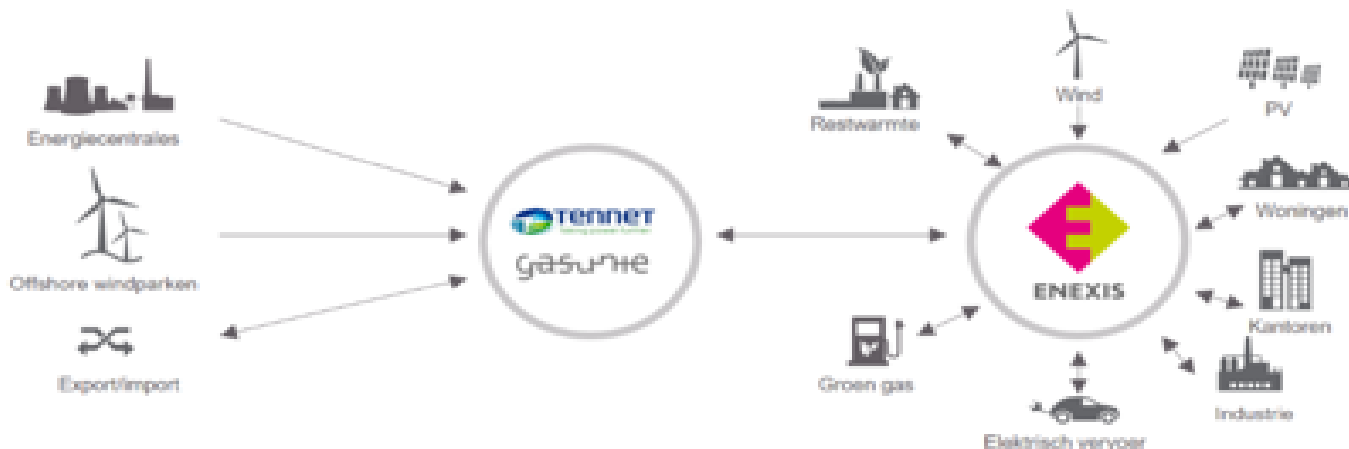
De energietransitie | Gevolgen voor de netbeheerder

Grootschalige productie
en export/import

Landelijke transportnet

Regionale
distributienetten

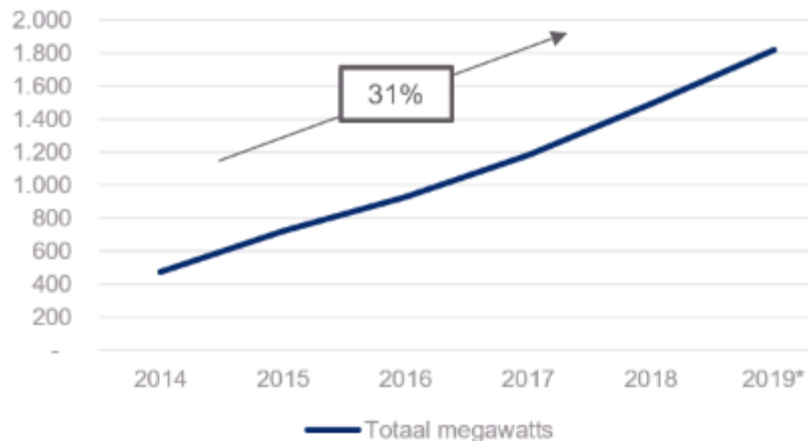

Explosieve groei zonne-energie -> impact netcapaciteit

Zon op woningen

- Elke maand +8.000 daken
- Productie vergelijkbaar met verbruik
- Daardoor vrij eenvoudig in te passen in het elektriciteitsnet

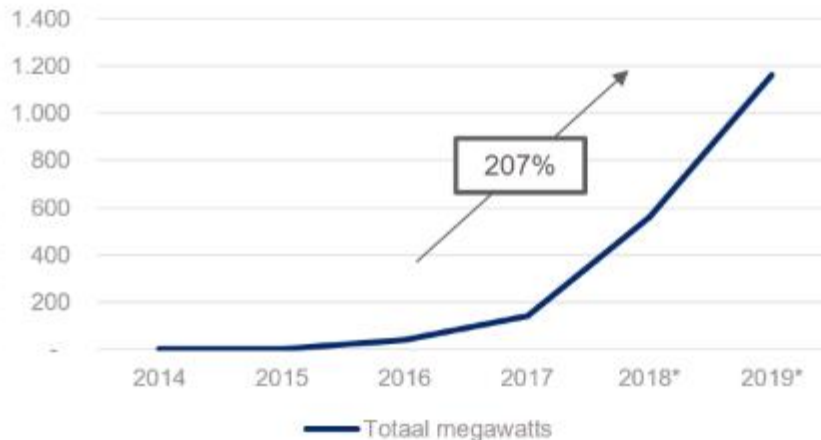
Elektriciteit uit zonnepanelen van huishoudens

Zonneweiden

- Sterke groei zonneweiden in rurale gebieden
- Concentratie in beperkte gebieden door ruimte en grondprijzen
- Forse vermogens: vergelijkbaar met een middelgrote stad
- Het bestaande elektriciteitsnet is daar niet op berekend

Elektriciteit uit zonneweides en industriedaken

Menu

Introductie Enexis

Energietransitie

Quick Scan Assen

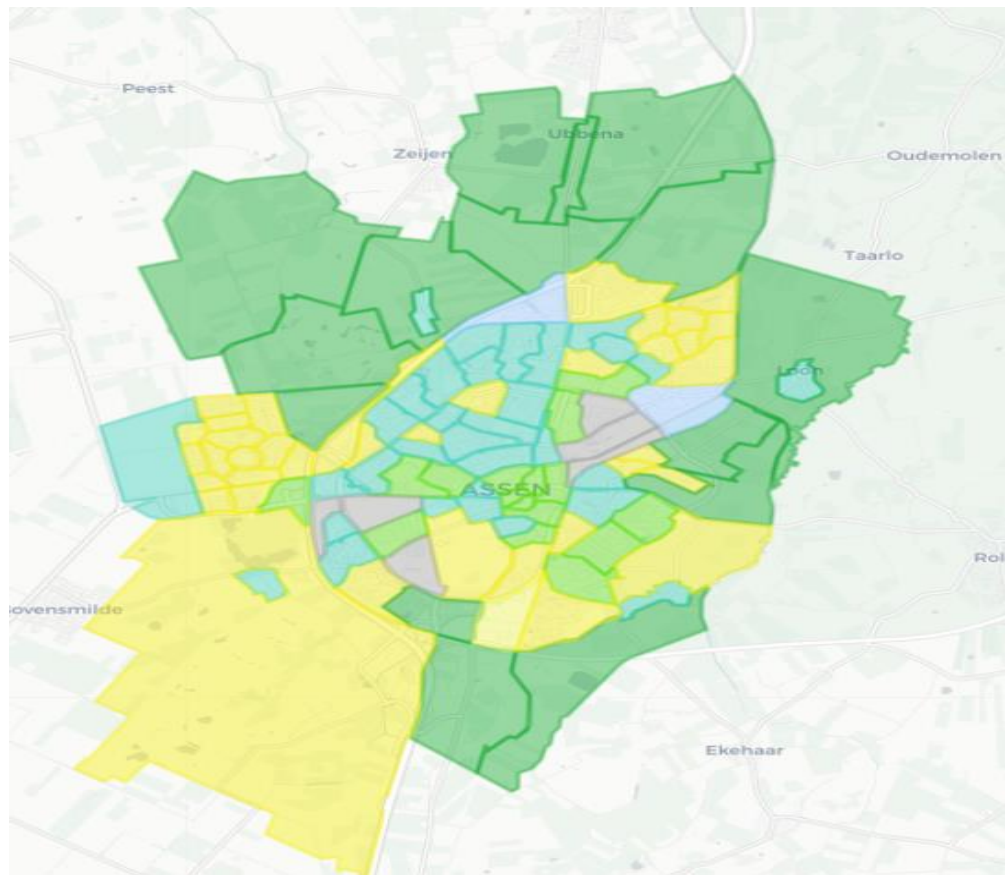
Regionale Energie Strategie

Quick Scan Assen

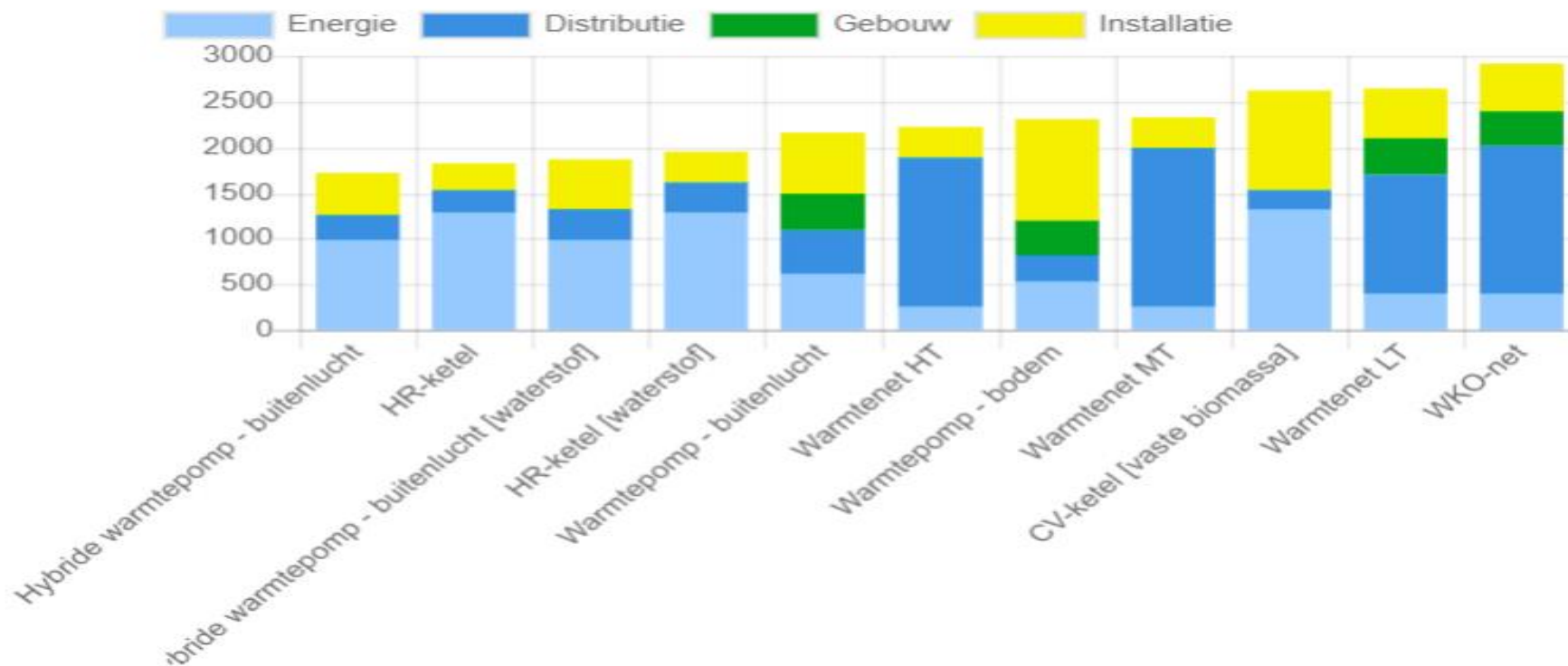
Woningen

- Warmtepomp - buitenlucht
- Warmtepomp - bodem
- Hybride warmtepomp - ventilatielucht
- Hybride warmtepomp - buitenlucht
- CV-ketel [vaste biomassa]
- Warmtenet HT
- Onbekend

Jaarlijkse kosten warmteopties per woning

Jaarlijkse kosten van de warmteopties per woning

HOE DAN?

- Vroegtijdig afstemmen wijkaanpak met de netbeheerders
- Rekening houden met systeemkeuze + impact op het net
- Afstemming plannen Woningcorporatie / Gemeente / Netbeheerder
- Impact Aanpassing Gebouwde Omgeving op het net
- Maar ook: Zonnepanelen niet op dezelfde fase in de hele straat plaatsen

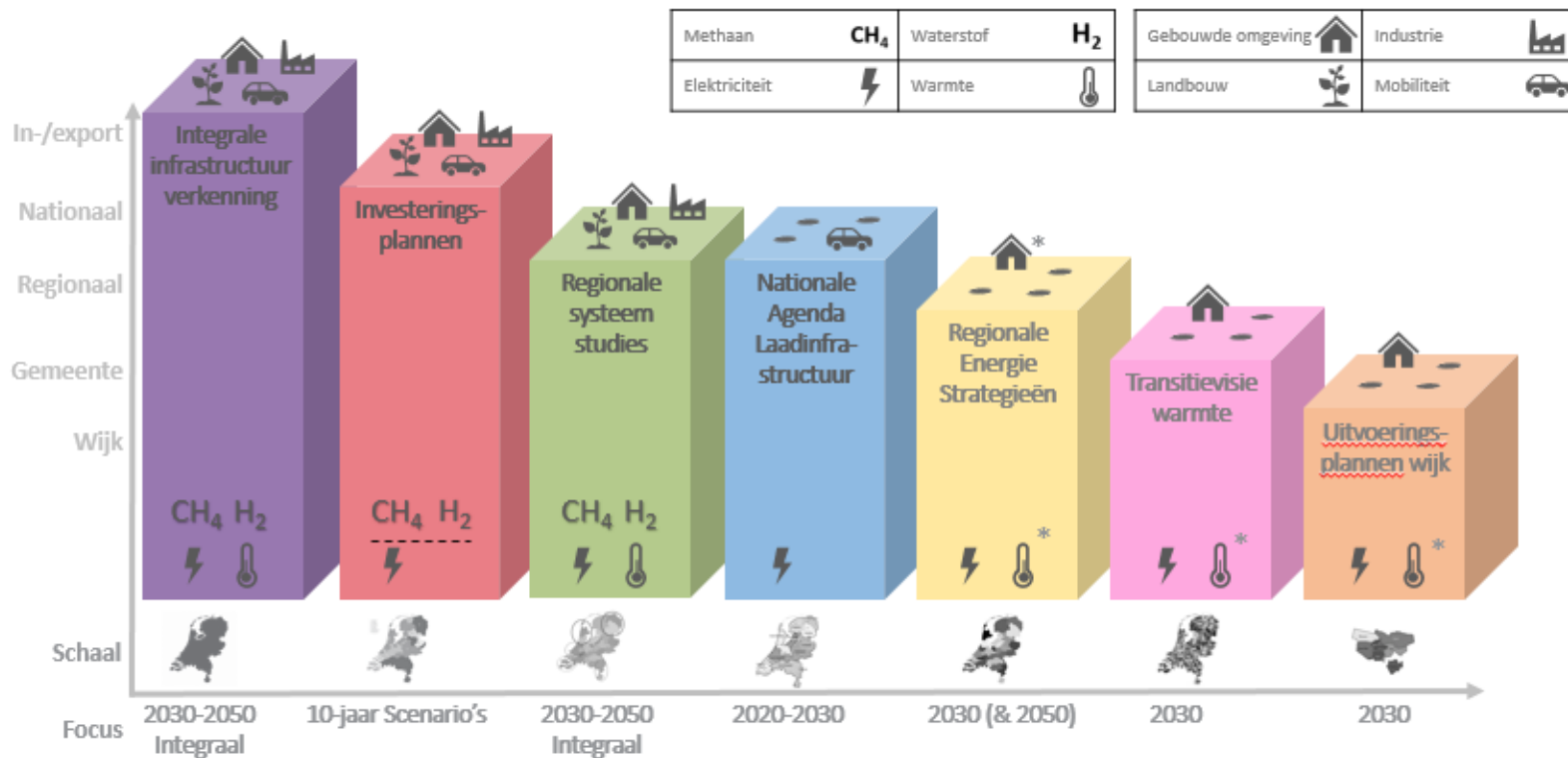
Het toekomstig energiesysteem

Systeemintegratie

Ronald Velthuisen

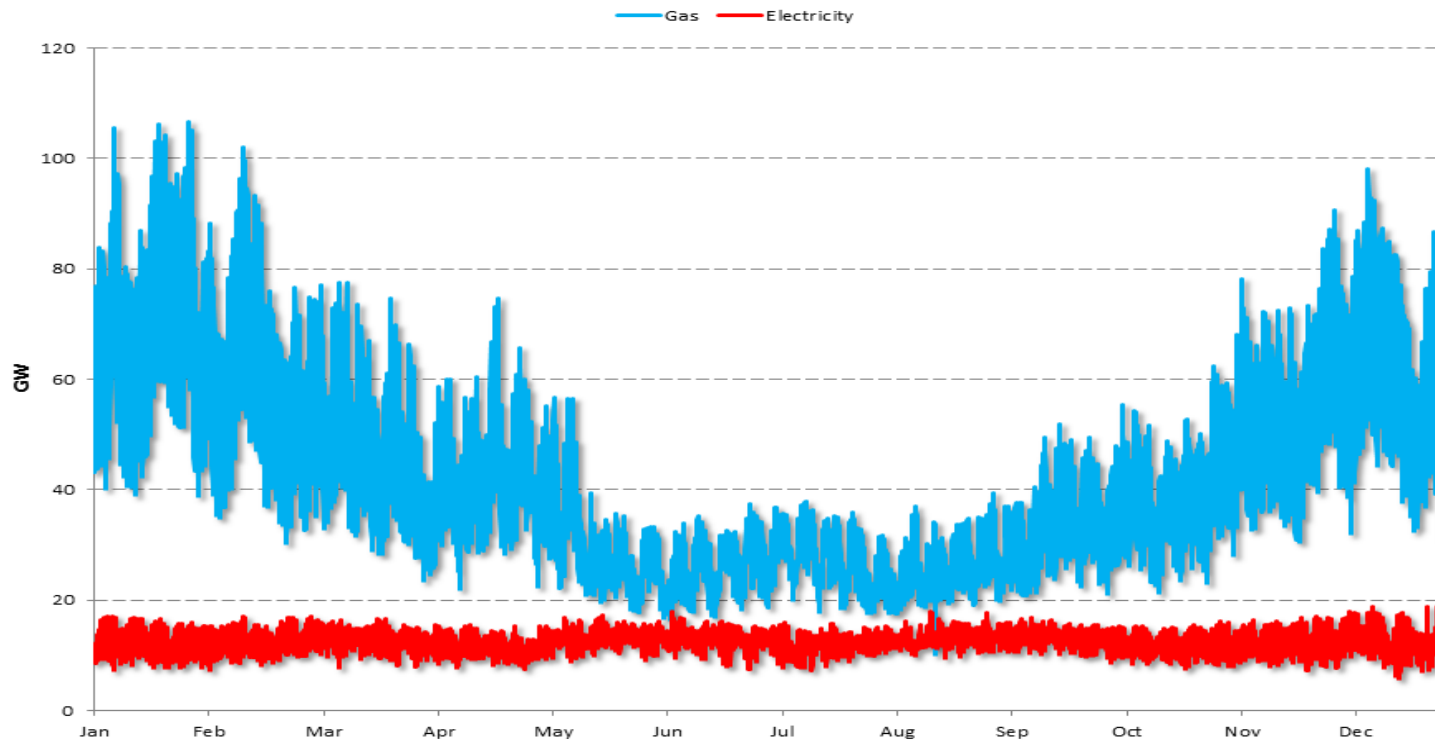

Ontwikkelingen op het netwerk en energiesysteem: Scope

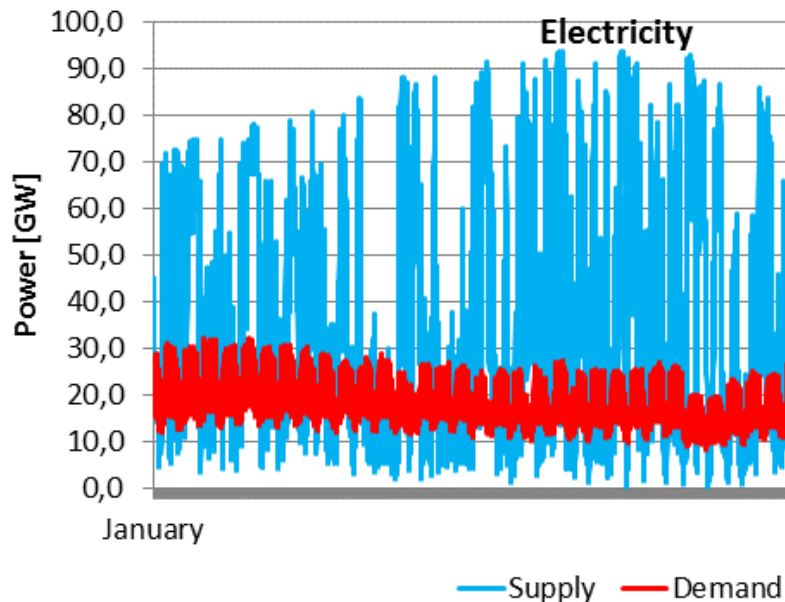

Verbruik elektriciteit en gas in Nederland

2017

Vraag en aanbod elektriciteit in Nederland in 2050

Januar 2017, 10 Tage „Dunkelflaute“: Kaum Stromerzeugung durch Windkraft und Sonne

Gevolgen van de energietransitie

- Veel meer duurzaam aanbod ()
- Ook decentraal invoeding van energie
- Energieaanbod is weersafhankelijk en niet stuurbaar
 - Pieken elektriciteit tot 5x hoger in 2050
- Energievraag wordt lager, energiedragers veranderen
 - Van gas naar elektriciteit, warmte, groene gassen
 - Pieken elektriciteit tot 2x hoger in 2050
- Het aanbod volgt niet langer meer de vraag
 - Grote overschotten en grote tekorten bij vraag en aanbod

Systeemintegratie is essentieel

Integrale benadering over alle energiedragers, sectoren, schaalniveaus

- Betrouwbare, betaalbare en duurzame energievoorziening
- Flexibiliteit wordt belangrijk: ook conversie en opslag!
 - Ook voor het verwerken van overschotten en tekorten
 - Ook voor het oplossen van infrastructuur knelpunten (stroom)
- Energieopslag is essentieel
 - Korte termijn batterijen (lokaal)
 - Lange termijn opslag duurzame gassen (centraal)

**1 waterstof
caverne kan
evenveel energie
opslaan als 24
miljoen Tesla
Powerwalls**

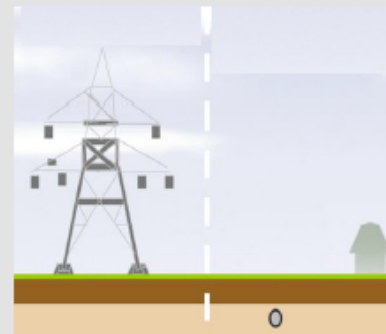
**Opslag in caverne is
1000 keer
goedkoper als accu**

**1 waterstofleiding kan
evenveel energie vervoeren als
8 hoogspanningslijnen**

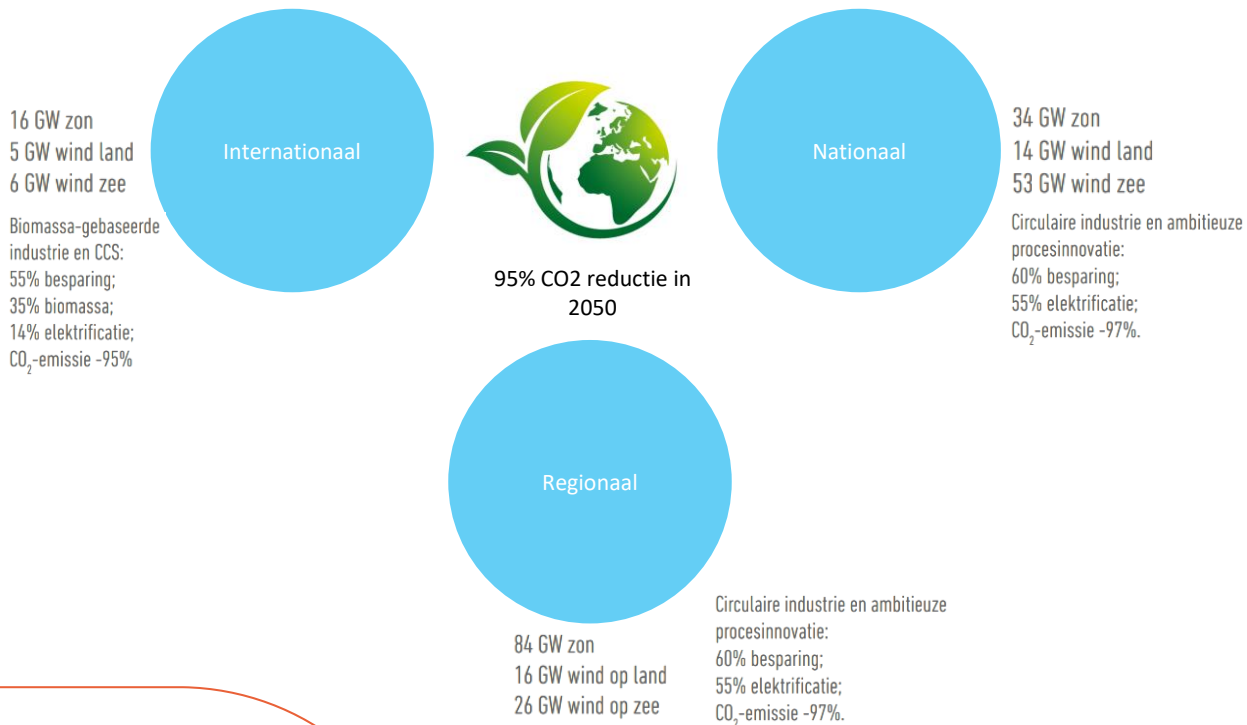
**Transport per waterstofleiding
is tot 20 keer goedkoper als
elektriciteit**

Huidige gascapaciteit is groot:
NL gasnet: 350 GW
NL E-net: 20 GW

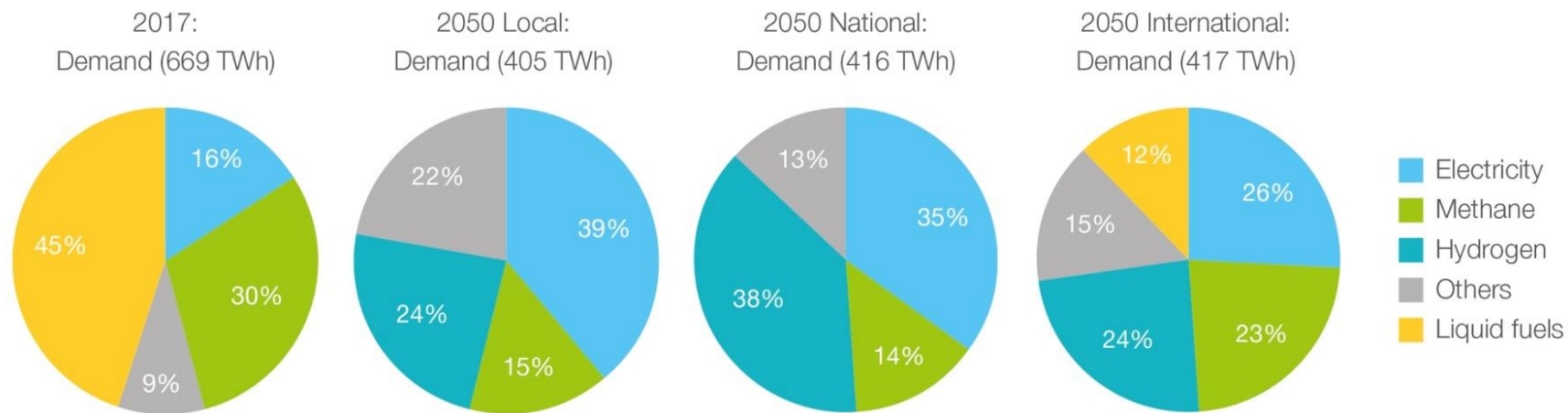

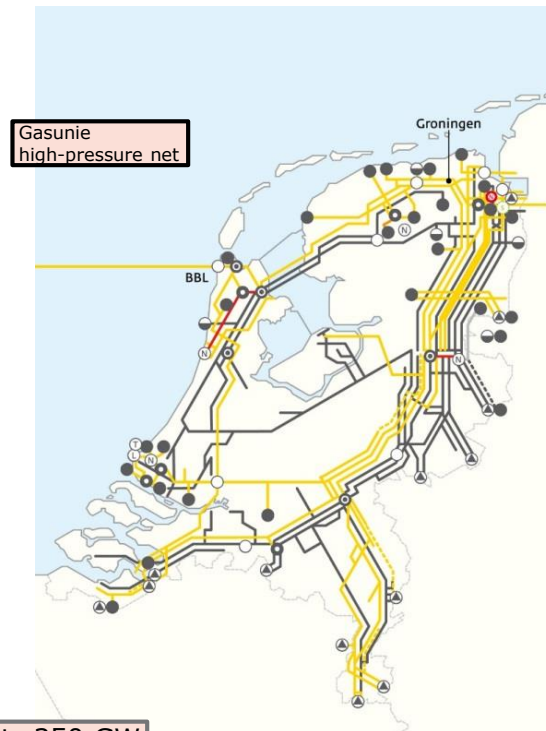
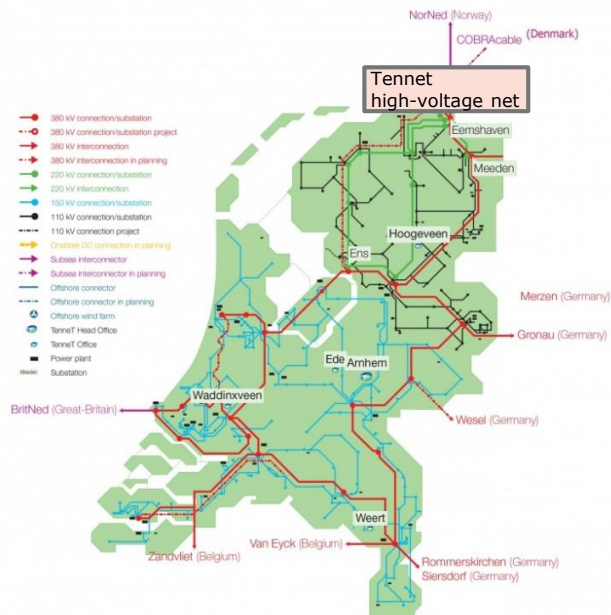
Scenario's Net van de Toekomst 2050

Finale energievraag 2017 en scenario's 2050

Tennet en Gasunie netwerken

Capaciteit: 20 GW

Capaciteit: 350 GW

Conclusies voor Nederland en Duitsland

1. Alle scenario's laten zien dat naast infrastructuur voor elektriciteit, ook de bestaande gastransportinfrastructuur in Duitsland en Nederland een cruciale rol speelt in de energietransitie
2. Hoewel er in 2050 opslag voor elektriciteit beschikbaar is, biedt alleen gas een oplossing voor seizoensopslag
3. Locatie, capaciteit en bedrijf van P2G-installaties zijn bepalende factoren en moeten worden afgestemd met stroom- en gas-TSO's

Waterstofbackbone

Menu

Introductie Enexis

Energietransitie

Schaarste Transportcapaciteit

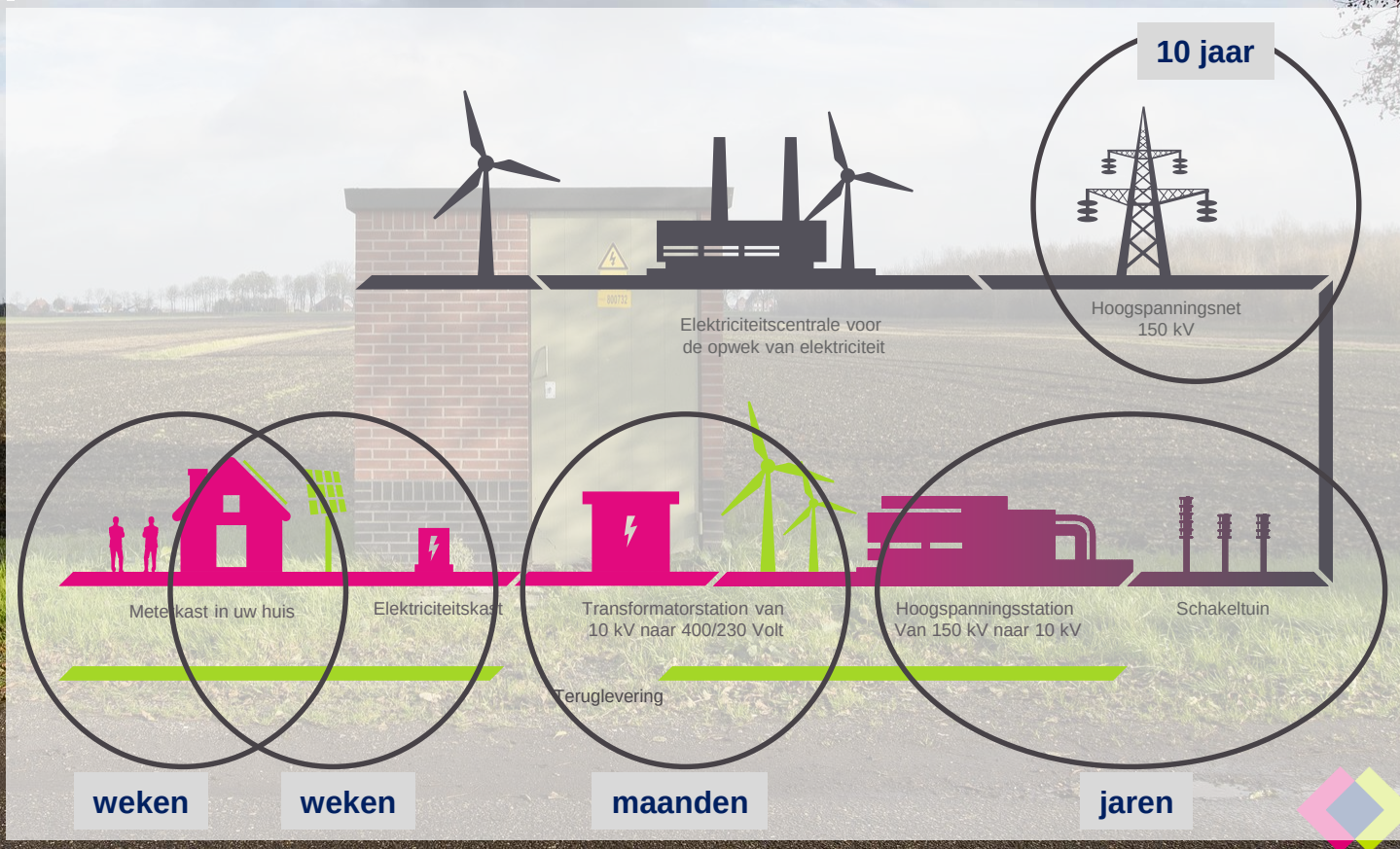

SAMENWERKING

NETINPASSING. Doorlooptijden netaanpassingen

Planologische processen, vergunningen e.d. hebben grote invloed op doorlooptijden

**SAMEN WERKEN WE AAN EEN
BETROUWBARE EN DUURZAME
ENERGIEVOORZIENING
VOOR VANDAAG ÉN VOOR DE
TOEKOMST.**

WWW.ENEXISGROEP.NL

ENEXIS
GROEP

Discussie – 1e voorstel:

- Wie is er al begonnen met verduurzamen van de wijk?
 - Wat zijn jullie ervaringen tot nu toe?
 - Wat is dan de grootste uitdaging?
 - Helpt deze tooling hierbij?
- Welke partijen zijn al aangehaakt? Wat mis je nog?
- Hoe kunnen we elkaar versterken in de toekomst?
- Heb je nog tips?

